

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ)
ΤΗΣ 17ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1981 ¹

René Demont
κατά Έπιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Υπάλληλος: Πειθαρχική ποινή»

Υπόθεση 115/80

Περίληψη

Υπάλληλοι — Πειθαρχικό καθεστώς — Πειθαρχική διαδικασία, η οποία δεν συνεπάγεται σύμπραξη του πειθαρχικού συμβουλίου — Δικαίωμα του ενδιαφερομένου να επικουρείται από συνήγορο της έκλογής του — Άρνηση της διοικήσεως να επιτρέψει στον συνήγορο να λάβει γνώση του πειθαρχικού φακέλου — Προσβολή του δικαιώματος υπερασπίσεως (Κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων άρθρο 87 και παράρτημα ΙΧ)

Ούτε το άρθρο 87 ούτε το παράρτημα ΙΧ του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων ούτε οι διατάξεις τους εν συνδυασμῶ ἐξεταζόμενες ἐπιτρέπουν νά γίνεται διάκριση μεταξύ τῶν μέσων υπερασπίσεως, πού ὁ ὑπάλληλος δύναται νά διαθέτει κατά τήν διάρκεια τῆς πειθαρχικῆς διαδικασίας, ἀναλόγως τοῦ ἂν ἡ διαδικασία αὐτή συνεπάγεται ἢ ὄχι τήν σύμπραξη τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου ἢ ἀναλόγως τῆς βαρύτητος τῆς ποινῆς, ἡ ὁποία δύναται νά ἐπιβληθεῖ στόν ὑπάλληλο. Ἰδίως, τό ἄρθρο 4 ἐδάφιο 2 τοῦ παραρτήματος ΙΧ τοῦ κανονισμοῦ, δέν δύναται νά ἐρμηνευθεῖ ὡς ἀποκλείον τήν

δυνατότητα γιά τόν ὑπάλληλο νά ἐπικουρεῖται ἀπό συνήγορο σέ ὄλες τίς περιπτώσεις, κατά τίς ὁποῖες ἡ κινηθεῖσα ἐναντίον τοῦ πειθαρχικῆ διαδικασίας δέν εἶναι ἡ διεπομένη ἀπό τό παράρτημα αὐτό. Ἐπομένως, ἡ ἄρνηση τῆς διοικήσεως νά ἐπιτρέψει στόν δικηγόρο τοῦ ὑπάλληλου νά λάβει γνώση τοῦ πειθαρχικοῦ φακέλου, κατά τήν διάρκεια διαδικασίας πού δέν συνεπάγεται σύμπραξη τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου, συνιστᾷ παραβίαση θεμελιώδους ἀρχῆς τοῦ δικαίου — τοῦ σεβασμοῦ τοῦ δικαιώματος υπερασπίσεως — τήν ὁποία τό Δικαστήριο εἶναι ὑποχρεωμένο νά διαφυλάξει στήν κοινοτική ἔννομη τάξη.

Στήν ὑπόθεση 115/80,

RENÉ DEMONT, ὑπάλληλος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ευρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, κάτοικος Woluwé Saint-Pierre (Βέλγιο), 113, rue des Palmiers, ἐκπροσωπούμενος ἀπό τοῦς Jacques Putzeys καί Xavier Leurquin, δικηγόρους Βρυξελλῶν, μέ ἀντίκλητο στό Λουξεμβούργο τόν Nickts, δικαστικό ἐπιμελητή, 17, boulevard Royal,

προσφεύγων,

1 — Γλώσσα διαδικασίας: ἡ γαλλική.

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εκπροσωπούμενης από την Denise Sorasio, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, επικουρούμενης από τον Daniel Jacob, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον νομικό της σύμβουλο Mario Cervino, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθ' ης,

πού έχει ως αντικείμενο προσφυγή με την οποία ζητείται η ακύρωση της απόφασης της 15ης Ιουνίου 1979, με την οποία η αρμοδία για τους διορισμούς αρχή επέβαλε στον Demont την ποινή της επιπλήξεως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

συγκείμενο από τους G. Bosco, πρόεδρο τμήματος, A. O'Keeffe και T. Koormans, δικαστές,

γενική εισαγγελεύς: S. Rozès

γραμματεύς: J. A. Pompe, βοηθός γραμματεύς

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

της Έπιτροπής στην Λατινική Άμερική, της οποίας η έδρα εφρίσκετο, τότε, στο Σαντιάγο της Χιλής.

Ό Demont, υπάλληλος της Έπιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, έτοποθετήθη, από 1ης Αύγουστου 1973, στην γενική διεύθυνση έξωτερικών σχέσεων, αντιπροσωπεία

Κατόπιν του από 19 Ιουνίου 1978 υπηρεσιακού σημειώματος πού απήρθυνε ό ιεραρχικώς προϊστάμενος του προσφεύγοντος L. στον βοηθό του γενικού διευ-

θυντοῦ ἐξωτερικῶν σχέσεων, μιά ἀνακριτική ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπή, μετέβη στὸ Σαντιάγο τῆς Χιλῆς προκειμένου νὰ συλλέξει πληροφορίες ἐπὶ τῶν αἰτιάσεων πού διευτώθησαν κατὰ τοῦ προσφεύγοντος. Κατόπιν τῆς ἐκθέσεως πού ὑπέβαλε ἡ ἐπιτροπή αὐτή, ἡ ἀρμοδία γιὰ τοὺς διορισμούς ἀρχῆ (ΑΔΑ) ἀπεφάσισε, τὴν 25ῃ Σεπτεμβρίου 1978, νὰ κινήσει τὴν πειθαρχικὴ διαδικασία.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς διαδικασίας αὐτῆς ὁ Demont ἀπελογήθη τὴν 28ῃ Σεπτεμβρίου 1978, καθὼς καὶ τὴν 19ῃ Ἰανουαρίου καὶ τὴν 3ῃ Ἀπριλίου 1979.

Μὲ ἀπόφαση τῆς 15ῃς Ἰουνίου 1979, ἡ ΑΔΑ ἐπέβαλε στὸν Demont τὴν ποινὴ τῆς ἐπιπλήξεως.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ὁ Demont ὑπέβαλε, τὴν 10ῃ Αὐγούστου 1979, διοικητικὴ ἐνστάση, ἡ ὁποία ἀπερρίφθη ρητῶς μὲ ἐπιστολή, ὑπὸ ἡμερομηνία 4 Φεβρουαρίου 1980, πού ἐκοινοποιήθη στὸν ἐνδιαφερόμενο τὴν 7ῃ Μαρτίου 1980.

Μὲ δικόγραφο τῆς 30ῃς Ἀπριλίου 1980, πού ἐπρωτοκολλήθη στὴν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου τὴν 2α Μαΐου 1980, ὁ Demont ἤσκησε τὴν ὑπὸ κρίση προσφυγῆ.

Κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ δικαστοῦ καὶ μετ' ἀκρόαση τῆς γενικῆς εἰσαγγελέως, τὸ Δικαστήριον (πρῶτο τμήμα) ἀπεφάσισε τὴν ἐναρξὴ τῆς προφορικῆς διαδικασίας χωρὶς προηγουμένη διεξαγωγὴ ἀποδείξεων.

II — Αἰτήματα τῶν διαδίκων

Ὁ Demont ζητεῖ ἀπὸ τὸ Δικαστήριον:

- 1) νὰ ἀκυρώσει τὴν ἀπόφαση τῆς 15ῃς Ἰουνίου 1979 μὲ τὴν ὁποία ἡ ἀντίδικος ἐπέβαλε στὸν προσφεύγοντα τὴν ποινὴ τῆς «ἐπιπλήξεως».
- 2) νὰ ἀκυρώσει τὴν ρητὴ ἀπόφαση τῆς 7ῃς Μαρτίου 1980 μὲ τὴν ὁποία ἀπερρίφθη

ἡ διοικητικὴ ἐνστάση τοῦ προσφεύγοντος·

- 3) νὰ καταδικάσει τὴν ἀντίδικο σὲ ὅλα τὰ δικαστικὰ ἐξόδα.

Ἡ Ἐπιτροπή ζητεῖ ἀπὸ τὸ Δικαστήριον:

- νὰ ἀπορρίψει τὴν προσφυγῆ ὡς ἀβάσιμη·
- νὰ καταδικάσει τὸν προσφεύγοντα στὰ δικαστικὰ ἐξόδα.

III — Ἴσχυρισμοὶ καὶ ἐπιχειρήματα τῶν διαδίκων

α) *Ἐπὶ τῆς ἀνεπαρκείας καὶ τοῦ ἀντιφαικτοῦ χαρακτήρος τῶν αἰτιολογιῶν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως*

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφαση θεωρεῖ ὡς ἀποδεδειγμένες, σὲ ἄραρος τοῦ Demont, τὶς ἀκόλουθες παραλείψεις:

- 1) πληρωμὴ προκαταβολῆς κατὰ 100 % ἐπὶ τοῦ κόστους τοῦ ἐτησίου ταξιδίου τοῦ τό 1977 καὶ 1978 ἀντὶ τοῦ ἐπιτρεπομένου 90 %·
- 2) καταστρατήγησις τῆς διαδικασίας μὲ χρησιμοποίησις ψευδῶν τιμολογήσεων ἀπὸ ἐταιρία, ἡ ὁποία ἀνήκε σὲ γνωστὸ τοῦ Demont, πού ὑπέγραφε τὶς ἀποδείξεις, ἐνῶ τὰ γραφόμενα σὲ αὐτὲς ποσὰ εἶχαν καταβληθεῖ ἀπὸ τὴν ἀντιπροσωπεία σὲ μιά προσωρινὴ ὑπάλληλο μὲ τὴν ὁποία ποτὲ δὲν εἶχε συναφθεῖ σύμβασις, καὶ αὐτὸ χωρὶς κατάλληλη ἐνημέρωσις τῆς ἔδρας, πράγμα πού ἐμπόδισε τὸν ἔλεγχο ὡς πρὸς τὸν πραγματικὸ προορισμὸ τῶν κοινοτικῶν χρημάτων·
- 3) ἀνωμαλίες ὅσον ἀφορᾷ τὰ ποσὰ καὶ τὸν τρόπο πληρωμῆς τῶν καθαριστριῶν πού ἀπασχολοῦσε ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ Σαντιάγο τό 1977 καὶ 1978·

4) αποδοχή του ύψους δικηγορικής άμοι-
βής πού εξήτησαν δικηγόροι, χωρίς
επαλήθευση της δικαιολογίας του έν
λόγω ποσού και χωρίς προηγουμένη
άδεια της έδρας.

Ό *Demont* υποστηρίζει, πρώτον, ότι οι
αιτιάσεις αυτές δέν ανταποκρίνονται στά
πραγματικά περιστατικά και ότι ό νομικός
τους χαρακτηρισμός είναι έσφαλμένος.

Όσον άφορά τήν *πρώτη κατηγορία* ό
Demont ισχυρίζεται, κυρίως, ότι τό 1978
έτήρησε τό όριο του 90 %, και έν πάση
περιπτώσει, τόσο κατά τό 1977 όσο και
κατά τό 1978, ή Έπιτροπή δέν έχορήγησε
προκαταβολή, αλλά τήν έπιστροφή του
ποσού πού οι υπάλληλοι γιά τούς όποιους
πρόκειται είχαν ήδη έκταμείσει και ότι ή
πρακτική της Έπιτροπής είναι αντίθετη
πρός τό άρθρο 8 έδάφιο 2, in fine, του
παραρτήματος VII του κανονισμού ύπρε-
σιακής καταστάσεως των υπαλλήλων,
σύμφωνα μέ τό όποιο, μεταξύ άλλων, τά
έξοδα άεροπορικού ταξιδίου έπιστρέφονται
μέ τήν άπλή προσκόμιση των εισιτηρίων.

Η Έπιτροπή υποστηρίζει ότι από τά
έγγραφα πού επισυνάπτονται στην δικο-
γραφία προκύπτει ότι ό *Demont* έχορήγησε
στόν έαυτό του προκαταβολή 100 % επί
του κόστους του έτησιου ταξιδίου τόσο
κατά τό 1977 όσο και τό 1978, και ότι πρό-
κειται πράγματι γιά προκαταβολές και όχι
έπιστροφές. Καί προσθέτει ότι, όσον
άφορά τούς υπαλλήλους, οι όποιοι κατά-
γονται και/ή τοποθετούνται έκτός της
Ευρώπης, ή καταβολή των έξόδων του έτη-
σιου ταξιδίου διενεργείται μέ τήν προσκό-
μιση των «δικαιολογητικών έγγράφων» και
όχι άπλώς των εισιτηρίων. Κατά τήν Έπι-
τροπή, ως «δικαιολογητικά έγγραφα»
πρέπεινά έννοηθουν όχι τά εισιτήρια πού
έχουν άγορασθεί αλλά αυτά πού έχουν
χρησιμοποιηθεί, τά όποια μόνα άποδει-
κνούν ότι τό ταξίδι έγινε πράγματι.

Όσον άφορά *τήν δεύτερη κατηγορία*, ό
Demont παρατηρεί ότι κατά τό κρίσιμο

χρονικό σημείο, δηλαδή τό 1976, ή διαχεί-
ριση των παγίων προκαταβολών στό Σα-
ντιάγκο έγινε από τόν L., και έν πάση
περιπτώσει, ή πραγματική και άμεσος ανά-
γκη προσλήψεως προσωπικού, ή όποία τόν
ανάγκασε νά αναλάβει μιά τέτοια πρωτο-
βουλία, ουδέποτε ήμφισθητή.

Η Έπιτροπή αντίτασσει κατά πρώτον ότι
ό *Demont* πάντοτε ήσκει πράγματι τά καθή-
κοντα του διαχειριστού παγίων προκατα-
βολών στό Σαντιάγκο, όπως αυτό προ-
κύπτει από τήν άπόφαση του γενικού διευ-
θυντου του προϋπολογισμού της 12ης
Αύγούστου 1977, μέ τήν όποία τόν διορίζει
διαχειριστή παγίων προκαταβολών άνα-
δρομικώς από 1ης Δεκεμβρίου 1973. Προ-
σθέτει ότι ή άνάγκη προσλήψεως ενός
προσωρινού υπαλλήλου στό Σαντιάγκο δέν
άνεγνωρίσθη από τήν διοίκηση, και ή από-
δειξη περί αυτού έγκειται στό ότι ή
διοίκηση ήρνήθη τήν πρόσληψη προσω-
ρινού υπαλλήλου, ό δέ *Demont* παρέκαμψε
τήν άρνηση αυτή διαθέτοντας γιά τόν
σκοπό αυτό χρήματα πού έξησφάλισε μέ
πρόταση αναλήψεως δαπανών γιά έξοδα
συσκευασίας, τά όποια στην πραγματι-
κότητα δέν ανέληφθησαν.

Έξ άλλου, άκόμη και άν ή θέση του
Demont ήδύνατο νά γίνει άποδεκτή, ή δια-
δικασία θά έξηκολούθει νά είναι παράτυπη
λόγω του ότι ό *Demont* έπλήρωσε κατ'
ευθείαν τόν προσωρινό υπάλληλο και όχι,
όπως θά ήταν λογικό, τήν εταιρία διαθέ-
σεως προσωρινού εργατικού δυναμικού,
άφου καμμία έννομη σχέση δέν υφίσταται
μεταξύ του προσωρινού υπαλλήλου και του
χρήστου των υπηρεσιών του, όταν γίνεται
προσφυγή σέ εταιρία διαθέσεως προσω-
ρινού εργατικού δυναμικού. Η Έπιτροπή
συμπεραίνει, επομένως, ότι ό προσφεύγων
κατέφυγε σέ ψευδή τιμολόγηση, έξηπάτησε
τήν διοίκηση και ήμπόδισε τόν έλεγχο του
πραγματικού προορισμού των κοινοτικών
χρημάτων.

Ός προς τήν *τρίτη κατηγορία*, ό *Demont*
ισχυρίζεται ότι έπλήρωσε κανονικά, τοίς

μετρητοῖς, τίς καθαρίστριες τῆς ἔδρας τοῦ Σαντιάγκο, καί ὅτι τὸ γεγονός ὅτι, μετὰ τὴν διενέργεια τῶν πληρωμῶν, μὲ τὰ χρήματα πού οἱ γυναῖκες αὐτές τοῦ ἐνεπιστευόντο αὐθορμήτως, καί πρὸς τὸ ἀποκλειστικό τους συμφέρον, ἐδημιούργησε ἓνα σύστημα ἀφιλοκερδοῦς ἀποταμιεύσεως, δέν δύναται νά χαρακτηρισεῖται ὡς παρατυπία. Ὁ Demont προσθέτει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ δέν δύναται νά τοῦ προσάπτει τώρα οὔτε ὅτι οἱ μισθοὶ τῶν γυναικῶν αὐτῶν, ἀπὸ τὸ 1977 ἦσαν σαφῶς ὑψηλότεροι ἀπὸ τοὺς καταβαλλομένους συνήθως στό Σαντιάγκο γιά τίς ἴδιες ἐργασίες, δεδομένου ὅτι ἡ κατηγορία αὐτὴ δέν διευπλώθη κατά τὴν πειθαρχικὴ διαδικασία οὔτε ἀνεφέρθη στὴν ἀπόφαση ἐπιπλήξεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ ὅτι ἀπὸ τὴν ἐκθεση τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς προκύπτει ὅτι ὁ «Demont ἀναγνωρίζει ὅτι δέν τοὺς καταβάλλεται (στὶς καθαρίστριες) παρὰ μόνο τὸ ἕμισυ τοῦ μισθοῦ, τὸ δὲ ὑπόλοιπο μετὰ ἀπὸ μερικὸς μῆνες». Τὸ σημεῖο αὐτὸ ἐπιβεβαιώνεται ἐπίσης ἀπὸ τίς δηλώσεις τῶν καθαριστριῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατηγορία ὡς πρὸς τὸ ὕψος τοῦ μισθοῦ πού ἐλάμβαναν οἱ καθαρίστριες, ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπενηθύνει ὅτι δέν ἔχει ὄψιμο χαρακτήρα, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόφαση τῆς 15ης Ἰουνίου 1979 ἀναφέρει τίς ἀνωμαλίες ὡς πρὸς τὰ «ποσὰ ... τῶν πληρωμῶν πρὸς τίς καθαρίστριες».

Κατὰ τὴν Ἐπιτροπὴ δέν ἐναπόκειτο στὸν Demont νά ἀναβάλει, μὲ δικὴ του πρωτοβουλία, τὴν πληρωμὴ ἑνὸς μέρους τοῦ μισθοῦ ὀρισμένων ὑπαλλήλων, ἐνῶ ἐξεδίδοντο ἀποδείξεις πού δέν ἀντεπεκρίνοντο στὴν πραγματικότητα, οὔτε νά χορηγεῖ στοὺς ὑπαλλήλους αὐτοὺς μισθοὺς κατὰ πολὺ ὑψηλότερους ἀπὸ τοὺς καταβαλλομένους συνήθως στό Σαντιάγκο. Ἐνεργώντας κατὰ τὸν τρόπο αὐτὸ καί χωρὶς νά εἰδοποιήσει τὴν κεντρικὴ διοίκηση, ὁ Demont δέν ἐπέτρεψε τὸν κατάλληλο ἔλεγχο τοῦ προορισμοῦ τῶν κοινοτικῶν χρημάτων καί παρεβίασε τὴν ἀρχὴ τῆς καλῆς διαχειρίσεως τῶν δημοσίων χρημάτων.

Ὡς πρὸς τὴν *τέταρτη κατηγορία*, ὁ Demont ὑποστηρίζει ὅτι οὐδέποτε συνειφώνησε μὲ τὸ δικηγορικὸ γραφεῖο Munoz Rios καί Cia τοῦ Σαντιάγκο τὸ ὕψος τῆς ἀμοιβῆς πού ἐζήτησαν οἱ δικηγόροι αὐτοὶ κατόπιν τῆς παρεμβάσεώς τους ὑπὲρ ὑπαλλήλου τῆς ἀντιπροσωπείας πού ἀνεκρίθη ἀπὸ τὴν ἀστυνομία· ἀλλῶς κατεχώρισε τὸν λογαριασμό αὐτὸ, ἀπευθύνοντας ἐν συνεχείᾳ ὅλη τὴν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ἀλληλογραφία στὴν ἔδρα τῶν Βρυξελλῶν, ἡ ὁποία οὐδέποτε τοῦ ἀπήντησε καί ὅτι· κατὰ κανένα τρόπο δέν ἠδυνήθη νά ἀποδεχθεῖ τὸν λογαριασμό αὐτὸ, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόφαση περὶ πληρωμῆς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν κεντρικὴ διοίκηση, αὐτὴ δὲ δέν τὸν ἔχει ἀκόμη ἐξοφλήσει.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀντιτάσσει ὅτι ἀπὸ τίς δηλώσεις τῶν δικηγόρων γιά τοὺς ὁποίους πρόκειται καθῶς καί ἀπὸ δύο ἐπιστολές πού οἱ ἴδιοι αὐτοὶ δικηγόροι ἀπέστειλαν στὸν Demont καί ἐπισυνάπτονται στὴν δικογραφία προκύπτει, χωρὶς καμμιά ἀμφιβολία, ὅτι αὐτοὶ εἶχαν συμφωνήσει μὲ τὸν προσφεύγοντα τὸ ὕψος τῆς ἀμοιβῆς τους.

Ὁ Demont ἰσχυρίζεται, ἐπὶ πλέον, ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφαση στηρίζεται ἐπὶ ἀντιφατικῶν αἰτιολογιῶν καθ' ὅσον, ἂν καί ἀφ' ἑνὸς δέχεται τίς προαναφερθεῖσες κατηγορίες, ἀναγνωρίζει ἀφ' ἑτέρου, ὅτι λόγω τῶν ἄλλων καθηκόντων πού ἀνετέθησαν ἀπὸ τὴν διοίκηση στὸν προσφεύγοντα, αὐτὸς δέν διέθετε τὸν ἀπαραίτητο χρόνο γιά νά ἀσχοληθεῖ ὀρθῶς μὲ τὸ ἔργο τῆς διαχειρίσεως τῶν παγίων προκαταβολῶν, ὅτι οἱ ἐπικρατούσες στὴν ἔδρα τοῦ Σαντιάγκο συνήθως ἦσαν ἐντελῶς ἰδιαιτέρες λόγω τόσο τῆς πολιτικῆς καί κοινωνικῆς καταστάσεως ὅσο καί τῆς ἀποστάσεως ἀπὸ τὴν κεντρικὴ διοίκηση καί, τέλος, ὅτι ὁ προσφεύγων δέν ἐπωφεληθῆ προσωπικῶς ἀπὸ τίς παράτυπες δραστηριότητές του.

Κατὰ τὸν Demont, οἱ περιστάσεις αὐτές, τίς ὁποῖες ἡ διοίκηση ρητῶς ἀπεδέχθη καί

ἀνεγνώρισε, είναι εξαιρετικές πού ἀναιροῦν τὴν εὐθύνη.

Ἡ Ἐπιτροπή, ἀντιθέτως, θεωρεῖ ὅτι οἱ ἐν λόγῳ περιστάσεις, ἂν καὶ δύνανται νὰ θεωρηθοῦν καὶ πράγματι ἐθεωρήθησαν ὡς ἐλαφρυντικές, δὲν δύνανται πάντως νὰ ἐξαιμώσουν τίς παραλείψεις τοῦ προσφεύγοντος. Παρατηρεῖ ὅτι ὁ Demont ποτὲ δὲν ἐζήτησε νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὰ καθήκοντα τοῦ διαχειριστοῦ παγίων προκαταβολῶν, ὅτι ἡ ἰδιαίτερη κατάσταση πού ἐπικρατεῖ στὴν Χιλή δὲν ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τίς παρατυπίες πού διέπραξε ὁ Demont κατὰ τὴν διοικητικὴ διαχείριση τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα τοῦ ἐνεπιστεύθησαν, τὸ δὲ γεγονός ὅτι ὁ Demont δὲν ἐπαφελήθη προσωπικῶς, καθόλου δὲν ἀποκλείει ὅτι οἱ παρατυπίες αὐτές ἐβλάψαν τὴν καλὴ διοικητικὴ διαχείριση τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων.

6) *Ἐπὶ τῆς παραβάσεως τοῦ καθήκοντος συνδρομῆς, τὸ ὁποῖο ἀπορρέει ἀπὸ τὸ ἄρθρο 24 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων, τῆς ἀρχῆς τῆς χρηστῆς διοικήσεως καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς θεμιτῆς ἐμπιστοσύνης*

Μὲ τὸν δεύτερο λόγο, ὁ Demont ὑποστηρίζει ὅτι, παραλείποντας νὰ διεξαγάγῃ ἀνακρίσεις ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγίσης σέ ἔντονο ὕψος ἀλληλογραφίας μεταξὺ προσφεύγοντος καὶ L. λίγο πρὸ τῆς καταγγελίας τῶν προσαπτομένων περιστατικῶν, ἡ Ἐπιτροπὴ ἠρνήθη νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψη ἓνα οὐσιῶδες στοιχεῖο τῆς ἀλληλουχίας μέσα στὴν ὁποία ἐγινε ἡ ἐν λόγω καταγγελία, πού εἶναι ἡ αἰτία τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς, καὶ συνεπῶς παρέβη τὸ καθήκον συνδρομῆς πού ὑπέχει ἐναντι τῶν ὑπαλλήλων τῆς, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως, καθὼς καὶ τίς γενικὲς ἀρχές τῆς χρηστῆς διοικήσεως καὶ τῆς θεμιτῆς ἐμπιστοσύνης πού τρέφει ὁ ὑπάλληλος πρὸς τὸ ὄργανο τῆς Κοινότητος στὸ ὁποῖο ἀνήκει.

Ὁ Demont θεωρεῖ ὅτι ἂν ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχε σεβασθῆ τὸ ἐπιβεβλημένο σέ αὐτὴν καθήκον συνδρομῆς καὶ στρέψῃ τὴν ἔρευνα, καθὼς καὶ τὴν πειθαρχικὴ διαδικασία, στὴν προηγηθεῖσα τῆς καταγγελίας ἀλληλουχία, ὁ συκοφαντικὸς χαρακτήρας τῆς καταγγελίας αὐτῆς δὲν θά τῆς διέφευγε.

Ἐπιπροσθέτως ἰσχυρίζεται ὅτι, σύμφωνα μὲ τὴν γενικὴ ἀρχὴ τῆς χρηστῆς διοικήσεως, ὅπως αὐτὴ ἐγινε δεκτὴ ἀπὸ τὴν νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ ὀφείλει νὰ λαμβάνει ὑπ' ὄψη τὸ σύνολο τῶν στοιχείων πού εἶναι ἱκανὰ νὰ καθορίσουν τὴν ἀπόφασή τῆς. Ἐν προκειμένῳ, ὅμως ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἔλαβε ὑπ' ὄψη δύο οὐσιαστικὰ στοιχεῖα ἤτοι:

— τὸ ὅτι ἡ καταγγελία ἐγινε ὡς προφανῆς συνέπεια διαφορᾶς πού ἀνεφύη μεταξὺ δύο ὑπαλλήλων·

— τὸ ὅτι ἡ καταγγελία, κατὰ τὴν ἴδια τὴν ὁμολογία τῆς πειθαρχικῆς ἀρχῆς, περιλάμβανε πληθώρα συκοφαντικῶν στοιχείων.

Ὁ Demont ὑποστηρίζει, τέλος, ὅτι δάσει τῆς ἀρχῆς τῆς θεμιτῆς ἐμπιστοσύνης, πού τὸ Δικαστήριον ἐδέχθη ὅτι περιλαμβάνεται στὴν κοινοτικὴ ἔννομη τάξη, ἡ Ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ ἐπιδείξει σχολαστικότητα καὶ οὐδετερότητα ὡς πρὸς τὸ σύνολο τῶν στοιχείων πού ἔπρεπε νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψη καὶ ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ ὅλα τὰ ἐπισυναπτόμενα στὴν δικογραφία ἔγγραφα καὶ πού ὁ προσφεύγων προσεκόμισε πρὸς στήριξη τῶν ὑπερασπίσεων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ, κατ' ἀρχὴν, ὅτι ἡ ἐπίκληση τῆς ἀρχῆς τῆς «θεμιτῆς ἐμπιστοσύνης» δὲν εἶναι δάσιμη ἐν προκειμένῳ. Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ καθιερώθη πράγματι ἀπὸ τὸ δικαστήριον, κυρίως ἐπ' εὐκαιρία προσφυγῶν βασισμένων στὸ ἄρθρο 215 τῆς συνθήκης ΕΟΚ· εἶναι ἐπομένως ἀναγκαῖο νὰ διασαφηνισθῆ ποῖα εἶναι ἡ ἔκτασή τῆς ὡς πρὸς τίς προσφυγὲς ὑπαλλήλων. Ἀλλὰ ὁ προσφεύγων δὲν ἔδωσε στὴν ἀρχὴ αὐτὴ κανένα περιεχόμενο πού νὰ διαφέρει ἔστω

καί κατ' ελάχιστο από τό περιεχόμενο τής άρχης τής χρηστής διοικήσεως καί του καθήκοντος συνδρομής.

Γιά κάθε ένδεχόμενο, ή 'Επιτροπή τονίζει ότι ή προσβαλλομένη άπόφαση αναφέρεται ρητώς στα ύπηρεσιακά σημειώματα καί έγγραφα πού διεβιάσθησαν από τόν Demont καί πρέπει επομένως νά έξαχθει τό συμπέρασμα ότι τά έγγραφα αυτά έλήφθησαν ύπ' όψη. Άντιθέτως, ή 'Επιτροπή δέν ύπέχει καμμία ύποχρέωση νά λάβει θέση, στην άπόφασή τής, επί όλων των επιχειρημάτων τά όποια δύνανται νά προβάλλουν γιά τήν δική τους άμυνα τά πρόσωπα γιά τά όποια κινείται μία διαδικασία ένώπιόν τής, καί ιδίως ή πειθαρχική διαδικασία.

Όσον άφορά τό καθήκον συνδρομής καί τήν άρχή τής χρηστής διοικήσεως, ή 'Επιτροπή ύποστηρίζει ότι, στην πραγματικότητα ή άπόφαση, ή όποια έπιβάλλει έπίπληξη στόν Demont, δέν βασίζεται καθόλου στην περιέχουσα τήν καταγγελία έπιστολή του L., αλλά στην έκθεση τής άνακριτικής έπιτροπής πού έστάλη στό Σαντιάγκο τής Χιλής, στην εξέταση του προσφεύγοντος καί πολλών μαρτύρων, καθώς καί σε πολλά έγγραφα πού αύτοί προσεκόμισαν καί ιδίως ό προσφεύγων.

Η έπιβληθείσα στόν Demont ποινή άποτελεί τήν κατάληξη διεξοδικής πειθαρχικής διαδικασίας στό πλαίσιο τής όποίας θά ήταν έντελώς άνώφελο νά ληφθει ύπ' όψη ένα άσήμαντο περιστατικό πού έπεσυνέβη μεταξύ του L. καί του Demont καί πού δέν έχει καμμία σχέση μέ τίς προσαπτόμενες στόν τελευταίο παραλείψεις.

Η 'Επιτροπή, έξ άλλου, άναφερομένη στα προαναφερθέντα στοιχεία, άπέρριψε μία σειρά περιστατικών, τά όποια δέν άπεδείχθησαν καί, συνεπώς, έξεπλήρωσε τό έπιβεβλημένο σε αύτήν καθήκον συνδρομής καί χρηστής διοικήσεως.

γ) *Έπί τής προσβολής του δικαιώματος ύπερασπίσεως*

Ό τρίτος λόγος πού προβάλλεται από τόν Demont αναφέρεται στην παράβαση του

άρθρου 26 του κανονισμού ύπηρεσιακής καταστάσεως, στην προσβολή του δικαιώματος ύπερασπίσεως καί στην παραβίαση των γενικών άρχών του κανονισμού ύπηρεσιακής καταστάσεως πού διέπουν τό πειθαρχικό καθεστώς καί διαιρείται σε τέσσερα σημεία πού άφορούν άντιστοίχως:

- τήν άνεπάρκεια τής ταχθείσης στόν προσφεύγοντα προθεσμίας γιά νά προετοιμάσει τήν ύπεράσπισή του έν όψει τής πρώτης άκροάσεως μετά τήν γνωστοποίηση των κατηγοριών, δεδομένου ότι ή προθεσμία αύτή περιωρίσθη σε τρεις ήμέρες·
- τήν άρνηση τής 'Επιτροπής νά έπιτρέψει στόν προσφεύγοντα καί τόν δικηγόρο του νά λάβουν γνώση του πειθαρχικού φακέλου·
- τήν μή γνωστοποίηση στόν προσφεύγοντα των καταθέσεων πού έγιναν από όρισμένους ύπαλλήλους κατά τήν διάρκεια τής πειθαρχικής διαδικασίας·
- τήν μή έπισύναψη στόν φάκελο ενός ύπηρεσιακού σημειώματος πού συνετάγη, κατά τήν διάρκεια τής πειθαρχικής διαδικασίας, από τόν ύπάλληλο πού ώρίσθη προς διεξαγωγή τής άνακρίσεως.

Ός προς τό *πρώτο σημείο*, ό Demont παρατηρεί ότι ή 'Επιτροπή δέν άρνείται ότι τόν έπληροφόρησε μόλις τήν 25η Σεπτεμβρίου 1978 ότι έκινήθη έναντίον του ή πειθαρχική διαδικασία, καί ότι ή πρώτη άκροάσή του, στό πλαίσιο τής διαδικασίας αύτής, ώρίσθη γιά τήν 28η Σεπτεμβρίου 1978. Ό Demont τονίζει ότι ό κανονισμός ύπηρεσιακής καταστάσεως άναγνωρίζει τήν άνάγκη νά χορηγείται στα πρόσωπα έναντίον των όποιων κινείται ή πειθαρχική διαδικασία εύλογη προθεσμία γιά νά προετοιμάσουν τήν ύπεράσπισή τους. Σαμβανόμενη ύπ' όψη τής θεμελιώδους σημασίας τής πρώτης άκροάσεως, ή όποία θά κατευθύνει κανονικά όλη τήν συνέχεια τής πειθαρχικής διαδικασίας, θεωρεί ότι ή τριήμερη προθεσμία πού του έχορηγήθη ήταν προφανώς

άνεπαρκής και ότι, συνεπώς, το δικαίωμα υπερασπίσεώς του, προσεδλήθη σοβαρώς.

Η Έπιτροπή αντιτάσσει ότι στον προσφεύγοντα παρεωρήθησαν τρεις ακροάσεις, ήτοι την 28η Σεπτεμβρίου 1978, την 19η Ιανουαρίου και την 3η Απριλίου 1979, ότι αυτός ήδυνήθη να ζητήσει την εξέταση πολλών μαρτύρων και κατέθεσε στον πειθαρχικό φάκελο αρκετά έπεξηγηματικά υπομνήματα, συνοδευόμενα από πολυάριθμα παραρτήματα, ούτως ώστε ανεξαρτήτως της προθεσμίας πού του έτάχθη πρό τής πρώτης ακροάσεώς του ήδυνήθη να ασκήσει πλήρως τό δικαίωμα υπερασπίσεώς του καθ' όλην τήν διάρκεια τής διαδικασίας πού έσυνεχίσθη επί έννεα σχεδόν μήνες.

Ός προς τό *δέυτερο σημείο*, ό Demont ισχυρίζεται ότι τό δικαίωμα υπερασπίσεώς του επίσης προσεδλήθη έν προκειμένω από τήν άρνηση τής Έπιτροπής να έπιτρέψει στον προσφεύγοντα και τόν δικηγόρο του να λάδουν γνώση πειθαρχικού φακέλου. Η άρνηση αυτή συνιστά συγχρόνως παράβαση του άρθρου 26 του κανονισμού ύπηρεσιακής καταστάσεως, πού προβλέπει τήν δυνατότητα για τόν υπάλληλο να λαμβάνει γνώση όποτεδήποτε του προσωπικού του φακέλου, του όποιου ό πειθαρχικός φάκελος αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα.

Κατά τόν Demont, ή συμπεριφορά τής Έπιτροπής είναι άντιφατική και διφορούμενη.

Πράγματι, ή Έπιτροπή δέν δύναται να αναγνωρίζει ότι τό δικαίωμα υπερασπίσεως πρέπει να γίνεται πάντοτε σεβαστό και συγχρόνως να διατινεται ότι μιά διάταξη του κανονισμού ύπηρεσιακής καταστάσεως (έν προκειμένω τό άρθρο 87) τής έπιτρέπει να απαλλάσσεται από τήν ύποχρέωση αυτή.

Έπί πλέον, έφ' όσον ή Έπιτροπή δέχεται, όπως τό πράττει, ότι οι κατηγορίες πού προσάπτονται σ' ένα υπάλληλο καθώς και τά έγγραφα επί των όποιων στήρίζονται πρέπει να κοινοποιούνται στον ένδιαφερόμενο, είναι δύσκολο να γίνει άντιληπτό γιατί του άρνεϊται συγχρόνως να λάδει γνώση του πειθαρχικού φακέλου, ό όποιος δέν περιέχει τίποτε περισσότερο από τίς

ίδιες αυτές κατηγορίες και τά ίδια αυτά έγγραφα.

Η Έπιτροπή τονίζει, καθ' άρχήν, ότι σύμφωνα με τό άρθρο 26 έδάφιο 6 του κανονισμού ύπηρεσιακής καταστάσεως, ό Demont είχε τήν δυνατότητα όποτεδήποτε να λάδει γνώση του άτομικού του φακέλου (του όποιου ή πειθαρχική δικογραφία άποτελούσε τμήμα παρ' όλον ότι εδρίσκειτο ταξινομημένη σε διαφορετικό φάκελο λόγω του μεγάλου αριθμού έγγράφων πού περιελάμβανε) και ότι, έν δέν ήδυνήθη να λάδει γνώση πρό του πέρατος τής πειθαρχικής διαδικασίας, αυτό όφείλεται άπλως στο γεγονός ότι δέν τό έζήτησε προηγουμένως.

Όσον άφορά τήν άρνηση να έπιτραπει στον δικηγόρο του προσφεύγοντος να λάδει γνώση του φακέλου, ή Έπιτροπή ύποστηρίζει ότι ή θέση του δικηγόρου δέν είναι ή ίδια με τήν θέση του ένδιαφερομένου υπαλλήλου. Τό άρθρο 87 του κανονισμού ύπηρεσιακής καταστάσεως δέν προβλέπει καθόλου τήν παρέμβαση συνηγόρου όταν ή πειθαρχική διαδικασία δέν δύναται να καταλήξει παρ ά μόνο στην ποινή τής έγγραφου προειδοποιήσεως ή τής επιπλήξεως· τό δικαίωμα υπερασπίσεως γίνεται σεβαστό έφ' όσον ό ίδιος ό υπάλληλος λαμβάνει γνώση του πειθαρχικού φακέλου.

Η Έπιτροπή προσθέτει ότι μόνο με τήν έπιστολή τής 2ας Απριλίου 1979, πού περιήλθε στις άρμόδιες ύπηρεσίες τήν 6η Απριλίου 1979, ό δικηγόρος του Demont έζήτησε να λάδει γνώση του φακέλου, και ότι κατά τήν ήμερομηνία αυτή τά καθήκοντα πού προέκυπταν από τήν πειθαρχική διαδικασία είχαν ουσιαστικά τερματισθεί, άφου ή τελευταία ακρόαση του προσφεύγοντος έγινε τήν 3η Απριλίου 1979. Υπό τίς περιστάσεις αυτές, ή μή παρέμβαση του δικηγόρου δέν δύναται, έπομένως, να θεωρηθεί ως προσβολή του δικαιώματος υπερασπίσεως.

Ός προς τό *τρίτο σημείο*, ό Demont ύποστηρίζει ότι τό δικαίωμα υπερασπίσεως προσεδλήθη καθ' όσον ή Έπιτροπή δέν έκοινοποίησε στον προσφεύγοντα, πρό του πέρατος τής πειθαρχικής διαδικασίας, τό περιεχόμενο όρισμένων μαρτυρικών καταθέ-

σεων πού τής έχρησίμευσαν ως στοιχεια έκτιμήσεως τής έπιδληθείσης ποινής και πού ρητώς αναφέρονται στην απόφαση περί έπιπλήξεως.

Και κάθε διοικητική πράξη, λαμβανομένη κατά παράβαση τής βασικής αρχής σύμφωνα μέ την όποια δικαστική απόφαση δέν δύναται νά στηρίζεται έπί πράξεων, των όποιων οι διάδικοι δέν ήδυνήθησαν νά λάβουν γνώση, κατά την νομολογία του Δικαστηρίου, είναι άπολύτως άκυρη.

Ό Demont άμφισβητεί τό έπιχείρημα τής Έπιτροπής κατά τό όποιο ή μή κοινοποίηση των προαναφερθέντων έγγραφων δέν του έπροξένησε βλάβη, ισχυριζόμενος ότι κανείς δέν δύναται νά γνωρίζει ποιά θά ήταν ή απόφαση τής άρμοδιας για τους διορισμούς αρχής αν ο προσφεύγων είχε δυνηθεί νά κάμει γνωστές τις παρατηρήσεις και τις δικαιολογίες του κατόπιν των μαρτυρικών καταθέσεων πού παρέμειναν μυστικές. Στην περίπτωση αυτή έγινε παράβαση κανόνος δημοσίας τάξεως ή ουσίωδους τύπου, πράγμα πού αναγκαίως συνεπάγεται την άπόλυτη άκρότητα τής άποφάσεως.

Η Έπιτροπή, αφού διευκρίνισε ότι ένα μέρος των πρακτικών των μαρτυρικών καταθέσεων πού αναφέρονται στην απόφαση έκοινοποιήθηκαν στον Demont πρό του πέρατος τής πειθαρχικής διαδικασίας, υποστηρίζει ότι ή μή γνωστοποίηση των άλλων πρακτικών δέν έπροξένησε καμμιά βλάβη στον ένδιαφερόμενο.

Ισχυρίζεται ότι, όπως προκύπτει από την παγία νομολογία του Δικαστηρίου, ή άκυρότης διαδικασίας, κατά την όποια όρισμένα έγγραφα δέν έκοινοποιήθηκαν στον ένδιαφερόμενο διάδικο,

έξαρτάται από την άπόδειξη ότι τά έγγραφα αυτά διεδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην λήψη τής άποφάσεως στην όποια κατέληξε ή διαδικασία. Έν προκειμένω, ό Demont δέν απέδειξε ούτε καν άπε-

πειράθη νά προσκομίσει την έλάχιστη άπόδειξη ότι ή μή κοινοποίηση των προαναφερθέντων πρακτικών του έπροξένησε οιανδήποτε βλάβη.

Η άνυπαρξία οιασδήποτε βλάβης άποδεικνύεται από τό γεγονός ότι στην από 10ης Αύγουστου 1979 διοικητική του ένσταση, και έπομένως μεταγενέστερη τής ήμέρας κατά την όποια ήδυνήθη νά λάβει γνώση του φακέλου στο σύνολό του, ό Demont δέν διετύπωσε ιδιαίτερες αιτιάσεις κατά των έγγραφων αυτών.

Η εξέταση των καταθέσεων των έν λόγω μαρτύρων επιτρέπει έξ άλλου τόν ισχυρισμό ότι δέν προσεκόμισαν νέα στοιχεία ως προς τά περιστατικά, τά όποια τελικά έγιναν δεκτά από την πειθαρχική αρχή.

Όσον άφορά τό *τέταρτο σημείο*, ό Demont ισχυρίζεται ότι ό πειθαρχικός φάκελος δέν περιέχει ένα ύπηρεσιακό σημείωμα πού άπηύθυνε ό ύποδειχθείς για την διεξαγωγή τής άνακρίσεως ύπάλληλος Lannoy στον Hay την 7η Μαΐου 1979 και του όποιου τό περιεχόμενο ήταν ευνόικό για τόν προσφεύγοντα.

Η Έπιτροπή άπαντά διευκρινίζοντας ότι τό έν λόγω σημείωμα εύρίσκεται πράγματι έντός του φακέλου.

IV — Προφορική διαδικασία

Ό Demont, εκπροσωπούμενος από τόν Xavier Leurquin, δικηγόρο Βρυξελλών και ή Έπιτροπή των Εύρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την Denise Sorasio, μέλος τής νομικής της ύπηρεσίας, έπικουρουμένη από τόν Daniel Jacob, δικηγόρο Βρυξελλών, άγόρευσαν στην δημοσία συνεδρίαση τής 17ης Νοεμβρίου 1981.

Η γενική εισαγγελεύς ανέπτυξε τις προτάσεις της στην δημοσία συνεδρίαση τής 15ης Οκτωβρίου 1981.

Σκεπτικό

- 1 Μέ δικόγραφο πού κατέθεσε στην γραμματεία του Δικαστηρίου την 2α Μαΐου 1980, ο René Demont, υπάλληλος της Έπιτροπής των Εύρωπαϊκών Κοινοτήτων, ήσκησε προσφυγή με την όποία ζητείται ή άκύρωση της άποφάσεως της Έπιτροπής της 15ης Ίουνίου 1979, πού του επέβαλε την ποινή της έπιπλήξεως, δυνάμει τών άρθρων 86 παράγραφος 2 στοιχείο 6 και 87 παράγραφος 1 του κανονισμού ύπηρεσιακής καταστάσεως τών υπαλλήλων τών Εύρωπαϊκών Κοινοτήτων (έφεξης: ό κανονισμός), καθώς και της από 7ης Μαρτίου 1980 άποφάσεως της Έπιτροπής, με την όποία άπερρίφθη ή ύποβληθείσα κατά της έπιδαλούσης την άνωτέρω ποινή άποφάσεως διοικητική ένσταση.
- 2 Πρός στήριξη της προσφυγής του ό προσφεύγων ισχυρίζεται ότι ή έν λόγω άπόφαση είναι όχι μόνον ούσία, αλλά και νόμω άστήρικτη. Ίσχυρίζεται ιδίως ότι ή Έπιτροπή παρέδη έν προκειμένω τό καθήκον συνδρομής έναντι του υπαλλήλου, πού της έπιβάλλει τό άρθρο 24 του κανονισμού, αίτιολόγησε κατά τρόπο άντιφατικό τό προσβαλλόμενο μέτρο, κατά παράβαση του άρθρου 25 του κανονισμού, και, τέλος, παρέδισε την γενική άρχή του σεβασμού του δικαιώματος ύπερασπίσεως.
- 3 Πρέπει, κατά πρώτον, νά ξετασθεϊ ό τελευταίος αυτός λόγος άκυρώσεως. Πρός στήριξη του λόγου αυτού, ό προσφεύγων προβάλλει, κατ' άρχάς, ότι ή διαδικασία πού άκολούθησε έν προκειμένω ή άρμοδία για τους διορισμούς άρχή, για νά του έπιβάλλει πειθαρχική ποινή, είναι παράτυπη έν όψει της άνωτέρω άρχής, λόγω του ότι δέν του έχορηγήθη έπαρκής προθεσμία για νά προετοιμάσει την ύπεράσπισή του. Διευκρινίζει ότι ή άρμοδία για τους διορισμούς άρχή άρχισε την άκρόασή του την 28η Σεπτεμβρίου 1978, δηλαδή τρεις μόνο ήμέρες μετά την λήψη της από 25ης Σεπτεμβρίου 1978 άποφάσεως της περί κινήσεως έναντιον του της πειθαρχικής διαδικασίας, κατά την έννοια του άρθρου 87 του κανονισμού.
- 4 Τά σχετικά με την εξέλιξη της διαδικασίας αυτής πραγματικά περιστατικά, όπως προκύπτουν από την δικογραφία και τά όποια ό ίδιος ό προσφεύγων δέν άμφισβητεί, δέν άποδεικνύουν πάντως τό δάσιμο της αίτιάσεως αυτής.
- 5 Είναι πράγματι βέβαιο ότι την άκρόαση της 28ης Σεπτεμβρίου 1978 έπηκολούθησαν δύο άλλες άκρόασεις, την 19η Ίανουαρίου και την 13η Άπριλίου 1979, κατά τίς όποίες ό προσφεύγων όχι μόνο ήκούσθη εκ νέου, αλλά ήδυνήθη επί πλέον νά ύποβάλει έπεξηγηματικά ύπομνήματα και νά εξετάσει μάρτυρες πού ό

Ίδιος είχε κλητεύσει. Παρά την βραχύτητα της προθεσμίας που διέθετε πρό της πρώτης του άκροάσεως, ο προσφεύγων ήδυνήθη, έπομένως, πρό της λήψεως της έπιδίκου άποφάσεως περί έπιβολής της ποινής της έπιπλήξεως, να προετοιμάσει την υπεράσπισή του υπό συνθηκες σύμφωνες προς τις άπαιτήσεις της προαναφερθείσης άρχής.

- 6 'Ο προσφεύγων υποστηρίζει, επί πλέον, ότι ή 'Επιτροπή προσέδαλε έν προκειμένω τό δικαίωμα υπερασπίσεως, άρνούμενη ιδίως στόν δικηγόρο του να λάβει γνώση του πειθαρχικού φακέλου που τον άφορούσε.
- 7 'Η 'Επιτροπή, χωρίς να άρνείται τό γεγονός αυτό, ισχυρίζεται ότι από την έρμηνεία των συνδεδεασμένων διατάξεων του άρθρου 87 παράγραφος 2 καί του παραρτήματος ΙΧ του κανονισμού προκύπτει ότι ή παρέμβαση συνηγόρου δέν προβλέπεται από τον κανονισμό παρά μόνο στην περίπτωση κατά την όποία ό υπάλληλος καλείται να έμφανισθεί ένώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου ή όταν ή ποινή που δύναται να του έπιβληθεί είναι βαρύτερη από την έγγραφη προειδοποίηση ή την έπίπληξη. 'Η 'Επιτροπή είναι της γνώμης ότι στίς άλλες περιπτώσεις, όπως ή προκειμένη, τό δικαίωμα υπερασπίσεως του ένδιαφερομένου θά γίνει σεβαστό, σύμφωνα μέ τον κανονισμό, έφ' όσον ό ίδιος ό υπάλληλος ήδυνήθη να λάβει γνώση του πειθαρχικού φακέλου.
- 8 Μιά τέτοια έπιχειρηματολογία δέν λαμβάνει υπ' όψη τό γράμμα καί τό πνεύμα των διατάξεων του κανονισμού που αναφέρονται στην πειθαρχική διαδικασία.
- 9 Ούτε τό άρθρο 87 ούτε τό παράρτημα ΙΧ του κανονισμού ούτε οι δύο αυτές διατάξεις έν συνδυασμώ έξεταζόμενες έπιτρέπουν πράγματι να γίνεται διάκριση μεταξύ των μέσων υπερασπίσεως που ό υπάλληλος δύναται να διαθέτει κατά την διάρκεια της πειθαρχικής διαδικασίας, αναλόγως του άν ή διαδικασία αυτή συνεπάγεται ή όχι την σύμπραξη του πειθαρχικού συμβουλίου ή αναλόγως της βαρύτητος της ποινής, ή όποία δύναται να έπιβληθεί στόν υπάλληλο.
- 10 Τό άρθρο 4 έδάφιο 2 του παραρτήματος ΙΧ του κανονισμού, προβλέποντας ότι «ένώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου, ό υπάλληλος δύναται να υποβάλει γραπτές ή προφορικές παρατηρήσεις, να προτείνει μάρτυρες καί να παρασταθεί μέ συνήγορο της έκλογής του», δέν δύναται να έρμηνευθεί ως άποκλείον την δυνατότητα για τον υπάλληλο να έπικουρείται από συνήγορο σε όλες τις περιπτώσεις, κατά τις όποιες ή κινηθείσα έναντίον του πειθαρχική διαδικασία δέν είναι ή διεπομένη από τό παράρτημα ΙΧ του κανονισμού. Μιά τέτοια έρμηνεία που, σύμφωνα μέ τό γράμμα της προαναφερθείσης διατάξεως, θά έφηρμόζετο έπίσης

στό δικαίωμα υποβολής γραπτών ή προφορικών παρατηρήσεων και στο δικαίωμα κλητεύσεως μαρτύρων, θά κατέληγε στο ανεπίτρεπτο αποτέλεσμα ότι, σε πειθαρχικές διαδικασίες εκτός των προβλεπομένων στο παράρτημα ΙΧ του κανονισμού, ο υπάλληλος δέν θά διέθετε τίς ούσιαστικές προνομίες, τίς όποιες περιέχει τό δικαίωμα υπερασπίσεως και έτσι θά έστερείτο στην πράξη του δικαίωματος αυτού.

- 11 Περιλαμβανομένη στό είδικό πλαίσιο του παραρτήματος ΙΧ του κανονισμού, ή έν λόγω διάταξη άφορά άποκλειστικώς τά διεπόμενα από τό παράρτημα αυτό θέματα και πηγάζει από την θεμελιώδη άξίωση κατά την όποία ό σεβασμός του δικαίωματος υπερασπίσεως, συμπεριλαμβανομένου του δικαίωματος του ένδιαφερομένου νά έπικουρείται από δικηγόρο, έπιβάλλεται κατά τρόπο άκόμη περισσότερο άυστηρό έφ' όσον ή κινηθείσα κατ' αυτού πειθαρχική διαδικασία κινδυνεύει νά καταλήξει στην έπιβολή ίδιαιτέρως βαρειών ποινών.
- 12 Γιά τούς λόγους αυτούς, πρέπει νά άναγνωρισθεί ότι ή άρνηση της Έπιτροπής νά έπιτρέψει στον δικηγόρο του προσφεύγοντος νά λάβει γνώση του πειθαρχικού φακέλου κατά την διάρκεια της διαδικασίας πού κατέληξε στην έπιβολή της έπιδίκου ποινής δέν εύρίσκει νομικό έρεισμα ούτε στό γράμμα ούτε στό πνεύμα των διατάξεων του κανονισμού πού άναφέρονται στό πειθαρχικό καθεστώς, αλλά συνιστά παραβίαση θεμελιώδους άρχής του δικαίου, την όποία τό Δικαστήριο είναι ύποχρεωμένο νά διαφυλάξει στην κοινοτική έννομη τάξη.
- 13 Δοθέντος ότι ή άρνηση αυτή είναι ικανή νά έπηρεάσει τό νομότυπο της πειθαρχικής διαδικασίας πού άκολούθησε έν προκειμένω ή Έπιτροπή, πρέπει νά άκυρωθεί ή άπόφαση, ή όποία έλήφθη στό πέρας της διαδικασίας αυτής και πού έπέβαλε στον προσφεύγοντα την ποινή της έπιπλήξεως, παρέλκει δέ ή εξέταση των προβαλλομένων μέ την προσφυγή λοιπών λόγων άκυρώσεως.

Έπί των δικαστικών έξόδων

- 14 Κατά τό άρθρο 69 παράγραφος 2 του κανονισμού διαδικασίας, ό ήττηθείς καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα.
- 15 Έπειδή ή καθ' ής ήττήθη, πρέπει νά καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα.

Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

κρίνει καί αποφασίζει:

- 1) Άκυρώνει τήν απόφαση τής Έπιτροπής τής 15ης Ίουνίου 1979 περί έπιβολής στόν προσφεύγοντα τής ποινής τής έπιπλήξεως.
- 2) Καταδικάζει τήν καθ' ής στά δικαστικά έξοδα.

Bosco

Ο'Keeffe

Koormans

Έδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο τήν 17η Δεκεμβρίου 1981.

Ό γραμματεός

A. Van Houtte

Ό πρόεδρος του πρώτου τμήματος

G. Bosco

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ SIMONE ROZÈS

(βλέπε υπόθεση 791/79, σ. 3119)